

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egy évre 160; félévre 80; negyedévre 45 Lei.
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3-5 óráig.

Egy kis elmélkedés.

Írta: Jakabffy Elemér dr.

Azokban az emlékeztető augusztusi napokban, mikor a tömegek nap-nap után tünettek a háború mellett, mikor az emberek nagyrésze azt hitte, a vérengzés az, mely jobb sorshoz juttat, a szegedi honvédhuszárezrednél vettem számba a jelentkező népfelkelőket, és tisztársaimmal együtt felszereltük a népfelkelő huszárosztatot, hogyha majd elfogynak a sorokatonák századai, meg a tartalék, az öreg legényeket is hareba küldhessük.

A ruhatárból vadonatúj huszárménték kerültek elő, fényes gombokkal, amelyekhez jól illett a kifényesített kard. Kilométerekről látni lehetett a honvéd huszárménték fehér bélés-szegélyeit, a kardok és gombok csillogását.

Az így felszerelt századoknak lelkesítő beszédek is kijártak a huszárvirtusról, a bátorságról, a férfiaságról, amely kötelességgé teszi, hogy szembenézzünk száz halállal is, el ne buj-junk a golyózápor elől.

És elindultak a csapatok. Alig telt néhány hét, jött a parancs, újabb századok kellenek, mert Kamionkánál néhány elpusztult. Elszomorodott szívvel értesültünk a sebesülten visszakérültektől, hogy ebben a galíciai községben egy orosz úteget rohamoztak meg bajtársaink, amely előtt még drótsövények is állottak. A falu szűk utcájában a gyakorlati szabályzat pontos betartásával vezette rohamra az egyik törzstiszt a bátor századokat. Az ágyuk eldőrdültek és egy pár pillanat alatt néhány száz vitézből alig egy pár tucat maradt.

A hármasszázadoknak Kamionkán kellett okulniok, a többi ezrednek máshol. De rövidesen mindegyik megtudhatta: elmúlt a kor, amelyben ősi huszárvirtus, a dicső férfibátor-ság, a legendás hare bármilyen eredményt hozhat.

A fényes kardok és fénylő gombok rövidesen eltűntek, rohamokra mind ritkábban vezették a csapatokat, ellenben disztelen szürkeségben, lövészárokból bujtatták a hősokeket, hogy hónapokon és éveken át vakondokként ezekből nézzenek az ellenséggel farkasszemet.

A daliás, paripáikról leszállított huszártisztek eleinte fogcsikorgatva feküdtek a patkányok és giliszták mellé, de lassan megszokták társaságukat, mert belátták, csak így menthetik meg mindazt, amit otthon szeretnek, ami nekik olyan nagyon becses...

Ezek jutottak eszembe, amikor a Magyar Párt legutóbbi intézőbizottságának üléséről tértem haza. Ugy éreztem, magyarságunknak ez a kis parlamentje jóváhagyólag vette tudomásul, hogy a Magyar Párt vezetősége is leszedte a pártról a csillogó gombokat, a fénylő fegyvereket, a hősködő rohamok helyett pedig az egyetlen gyakorlatias harci eszközökhöz nyúlt, amely a hiábavaló veszteségek helyett mégis csak némi eredményt hozott.

*

És még valami!

Amikor Bonaparte Napoleont az olasz hadsereg élére állították, a következő kiáltványt intézte katonáihoz:

„Katonák! Rongyosok vagytok és koplaltok. A kormány igen sokkal adóstock, de semmit sem adhat nektek. Amilyen nagy a ti béketűrőstök és bámulatraméltó a ti bátorságtok,

épp oly kevés dicsőséget szerez az nektek. Én majd elvezetlek a világ legtermékenyebb és leggazdagabb rónáira. A mindennel bővelkedő városokban a jólét mellett megtaláljátok majd a hirt és a dicsőséget. És most, olaszországi hadsereg, azt kérdelem tőled, ilyen kilátások mellett megfogadkozhatnátok-e a te bátorságod és kitartásod?”

Az austerlitz-i csata után pedig így fejezte be szavait: „Ha majd visszatértek, büszkén mondhatjátok otthon: Én is ott voltam Auster-

litznél. És én már most megengedem, hogy gyermekeitek nevére kereszteltessétek és ha közülük valamelyik hozzám méltó lesz, örökösöm-mé teszem és utódommá nevezem.”

Milyen könnyű a hadvezérnek, aki már így beszélhet! Milyen könnyű annak, aki népszerű ügyért a Marseillaise hangjai mellett viheti rohamra csapatait. És milyen nehéz azoknak, akik több vereség után csak a vasfegyelem eszközeit használhatják, vagy — csak a párthüségére hivatkozhatnak.

A Magyar Párt gyergyói intézőbizottsági gyűlése

Előzetes szenátor és képviselőjelölések. — Egyhangú bizalom Görög Joachim és dr. László Dezső mellett. — Hol legyen az Országos Magyar Párt következő nagygyűlése?

Folyó hó 7-én délutánra Csikszerezében tartott előzetes szűkebbkörű megbeszélés folytán, a gyergyói Magyar Párt elnöksége a Laurentyben intézőbizottsági gyűlést hívott egybe.

A vidékről is szép számmal képviselt ülést Görög Joachim elnök nyitotta meg, ismertetve az összejövetel célját, melyre elsősorban az adott okot, hogy a kormányváltozással májusban új választások lesznek kiírva.

Remélhető — mondta Görög — hogy ezuttal tiszta választásra lesz kilátás s épp azért úgy kell a magyarságnak ez alkalomra felkészülnie, hogy a következő ciklusig a főztjét meg is kell ennie.

Rövid az idő. Holnap, nyolcadikán a Csikszerezében tartandó gyűlésen pozitívunkkal kell résztvennünk s ezért úgy kell döntenünk, hogy az össz magyarság óhaját szemelőtt tartva, lehető legjobb eredményeket érthessünk el.

Meg kell értse azt mindenki, hogy ha deputat vagy szenátornak Csikmegye határain túl született egyén lesz is kandidálva, az épp oly biztosíték számunkra, feltéve, ha igaz szívé és hűséges magyar.

Ugron, amint tudják, nagy gesztussal intézte el a dolgot: lemondott az Országos Magyar Párt elnökségéről, mert megakadályozva annak idején a csucsa paktum létrejöttét, Ave-scuék kormányrajutásával levonta a „netalán” tévedéseit és úgy látja, hogy az összesség jáváért egy helyette fiatalabb erőnek kell elfoglalnia a nagy felelősséggel terhes pozíciót.

Egyébként a Magyar Párt még nem orientálódott. A központ teljesen szabad kezét ad a tagozatoknak erre nézve, mindenesetre azonban a kisebbségekkel való megegyezést szemelőtt tartja.

Dr. László Dezső: Mélyen tisztelt intéző bizottság! Összejövetelünk tárgya a szenátor és képviselő személyek kijelölése és részben Ugron lemondása.

Váratlanul, ünnep másodnapján kaptuk Csikszerezéből a telefon értesítést, hogy azonnal menjünk értekezletre.

Másnap ki is utaztunk dr. Paal Gáborhoz, aki Incze Domokossal, a Magyar Párt csikvármegyei elnökével megbeszélteket tolmácsolta.

Ez a jelenlegi ülés orientálódás a holnap Csikszerezében megtartandó gyűlésen való magatartáshoz.

A központ tartózkodó, nem akar beleszólásával befolyást gyakorolni a jelölésekre, azon-

ban kifejezte azt az óhaját, hogy ahol magyar jelölések lehetségesek, a periferiák vegyék tekintetbe a központban lévő nagytudású és képzettségű személyeket.

Csikvármegye 2 szenátort és 3 képviselőt választ az újabb törvények értelmében. A két szenátori állásra Görög Joachim és dr. Gyárfás lett jelölve, képviselőnek pedig dr. László Dezső és dr. Willer József, ha pedig Willert már Háromszék jelölte, úgy egy személyt jelöljön Csik a saját kebeléből és egyet a központtólne be.

Foglaljon el a gyűlés tehát egy egyöntetű álláspontot, hogy a holnapi gyűlésen Csikszerezében részünkről a jelölést leadhassuk.

Görög: Az alelnök ur részben hűséggel adta a megbeszélteket, de csak részben, mert első és egyhangú képviselőjelöltnék dr. László Dezső lett kandidálva, azután pedig Willner.

Dr. László Dezső: Ha a közbizalom felém fordul, meghajlok az akaratnak, bár tudatában vagyok, hogy ez a jelöltekre csak gongot, anyagi terheket rak.

Terheket azért, mert a hozzánk hasonló vagyoni erővel rendelkező egyénekre ez a bu-karesti séta egyenesen anyagi romlást jelenthet, de ha nem, annyi bizonyos, hogy veszteséggel jár.

Másrészt a magyar választóknak is meg kell fontolják, hogy ki iránt nyilvánítták bizalmukat, mert hiszen érdekeik védelméről van szó.

Mindenesetre helyes volna, ha Csik 1 képviselőt és Gyergyó szintén egy saját kebeléből jelölt képviselőt juttathatna a parlamentbe, akik ismerve a helyi viszonyokat, hathatósabban szolgálhatnak a fórumon a speciális érdekeket is.

Dr. Gaal: Görög és Gyárfás szenátori jelölését nem csak elfogadja, de igen helyesli az összességnek feléjük tekintő bizalmát.

Páll Lajos tekerőpataki közbirtokossági elnök dr. László Dezső jelölését örömmel veszi tudomásul. Ő volt az, aki beadta a közbirtokosságok revízióit és így ő képviselheti ezt a nagy vagyonszerkezetet a legjobban. Tudásánál és gyakorlatánál, valamint társadalmi és vagyoni helyzeténél fogva ő az elhivatott.

Török csomafalvi plébános: Ha valahol valakinél személyes ambíció törne elő, vagy ha a választások vélt egyéni sérelmek miatt pártoskodáshoz, megosztáshoz vezetnének, kérem a vezérkart, hasson oda súlyával, tekintélyével,

hogy az ilyen akció elsimittassék, sőt ha kell, meg is gátolhassék.

Dr. Bartos kéri a gyűlést, jelentse ki határozottan, hogy Csik is jelöljön a saját kebeléből egy képviselőt.

Dr. Gaál végül indítványozza, hogy követelje a gyergyói magyarság az elkövetkező Országos Magyar Párt nagygyűlésének Gyergyószentmiklóson való megtartását.

Az intéző bizottság az indítványt magáévá tette, és megtárgyalva az idegenből jövő vendégek mikénti elhelyezkedésének kérdését, Görög Joachim békét és jobb jövőt remélő szá-

vaival az ülést bezárta.

* * *

Amint az utolsó pillanatban értesültünk, Csikszerebában a vármegyei Magyar Párt intézőbizottságának 8-iki ülésén Csik részéről dr. Kovács Károly ügyvéd, a központ részéről pedig dr. Bittay Árpád tanár lettek képviselőknek jelölve.

Igy a végleges megállapodás a következő: Görög Joachim és dr. Gyárfás Elemér szenátor, dr. László Dezső, dr. Kovács Károly és dr. Bittay Árpád képviselőjelöltek.

Ugron István lemondott a Magyar Párt elnökségéről.

Lemondásának oka az, hogy le kívánja vonni a csucsa pactum felmondásának konzekvenciáit. — „Elhatározásom visszavonhatatlan.”

Husvétvasárnapja váratlan és nagyjelentőségű esemény elé állítja Erdély magyarságát: Ugron István köriratban értesítette az összes tagozatok elnökeit, hogy az országos elnökség tisztéről, melyet immár negyedik esztendeje tölt be, lemond. Váratlan lemondását legelsősorban politikai okokkal támasztja alá Ugron István, olyan okokkal, melyeknek elbírálása — az or-

szágos politika általános helyzetének és kisebbségi viszonylatának pontos ismeretében — a legfőbb intéző párttestületnek lesz hivatása és kötelessége. Ugron István pártelnök levele, melyben határozott okfejtéssel indokolja elhatározásának indokait s utat mutat a Magyar Párt jövő magatartása számára is, szószserinti szövegében a következőképpen hangzik:

Ugron István lemondó levele

Igen tisztelt Elnök ur!

A kormányváltás az Országos Magyar Pártot is tökéletesen megváltoztatta és új helyzet elé állította.

Amint már az utolsó intézőbizottsági gyűlésen kijelentettem és azelőtt is s azután is gyakran nyomatékosan hangoztattam,

a Magyar Párt semmi irányban sincs pártokkal szemben lekötve, teljes önállóságát s függetlenségét megőrizte

és a következő politikai irányzatra nézve semmi kötelezettséget nem vállalt.

Méltóztatnak tudni, hogy 1923-ban pártunk a néppárttal egy a „csucsa pactum” neve alatt ismeretes megegyezést kötött. En ezen egyezmény megkötésénél aktív szerepet nem

játszottam s azt alá sem irtam, azonban annak politikai jelentőségét kellőleg értékelve, ámbár egyes részleteire, nevezetesen az együttműködésünknek megállapított módozatára vonatkozó intézkedéseire nézve, némileg eltérő véleményem voltam, a paktumot a maga egészében mégis elfogadni szükségesnek tartottam s azt magamévá tettem.

Az időközben sok tekintetben megváltozott viszonyok ennek a paktumnak revízióját, különösen a tuloldalról elkövetett indiszkréciók következtében szükségessé tették, amit én a Néppárt vezetésével még a múlt év őszén tudattam volt. Azonban a Néppárt erre hajlandó nem volt. Ez okból s mivel a választási együttműködés tekintetében áthidalhatatlan érdeellentétek mutatkoztak,

én ez év febr. havában az eln. tanácstól nyert felhatalmazás alapján a csucsa pactumot felbontottam nyilvánítottam ki, ami azután a néppárt vezetőkörében, különösen személyemre vonatkozólag, nagyfokú elégedetlenséget s bizalmatlanságot keltett, engem tekintvén a felmondás egyedüli okozójának, miért is kész, sőt köteles vagyok a felelősséget vállalni s ennek konzekvenciáit hordozni.

Most újra választások előtt állunk, melyeket már nem a liberális kormány, de a néppárt elnöke, Averescu tábornok fog lebonyolítani. Mint már emlitem, kezünk semmi irányban sincs lekötve és amint a községi választásoknál a magyarság érdekében állónak tartottam a liberális kormánnyal, paktum nélkül is, kollaborálni, csak hogy a legnagyobb mértékben juthassunk ez által be a községi és városi tanácsokba, úgy lehet, hogy a jelenlegi kormánnyal való együttműködés is kívánatosnak fog mutatkozni. Minden esetre nincs kizárva, hogy a párt szükségesnek fogja tartani a kormánnyal a tárgyalásokat felvenni.

Erre pedig, a történetek után én nem

vagyok már alkalmas. Erre már csak egy más elnök lehet hivatva, kivel szemben a kormány nincs elfogult bizalmatlansággal és ki maga is ily tárgyalások megújításánál semmi irányban sincs feszélyezve. Én tehát komoly megfontolás után elhatároztam, hogy a párt elnökségéről lemondok, mit tudomásul venni kérek.

Elhatározásom visszavonhatatlan.

Ezután hosszasan ír még 32 évi terhes szolgálatairól s hogy egészségét megrendülve, hagyja fiatalabbra az elnöki széket, Bethlen György grófot ajánlva utódának.

Tea-estély táncsal a Szilágyiban.

Tudjuk azt, hogy e cikk elolvasása után a tulfutott agyakban az ellenérvek halmaza fog megszületni. Tea? Azt inkább megiszom otthon és mindössze csak 3 leibe kerül. Estély? Ahhoz biztosan estélyi ruha kell, ilyen kiadásokba nem megyek bele. Tánc a kávéházban? Hát ez meg már micsoda újabb égbekiáltó erkölcsstelenség. Csak nem gondolják, hogy én a leányaimat hagyom a kávéházban táncolni. Számítalan ehhez hasonló gondolatok, illetve torz-szülemények fognak napvilágot látni.

No lássuk csak, hogy mit is akar a fiatal-ság. A város elite társadalma minden szombat este 9 órakor jöjjön össze a Szilágyiban, hogy egy néhány órára mindenki szabaduljon a hétköznapi gondoktól, a siralmas egyhanguságtól. Nincs szó dorbézolásról, csupán egy 12 leies tea elfogyasztásáról, amely — dacára a nehéz gazdasági viszonyoknak — senkit sem fog földhöz vágni. Estélyi ruhának még az említése is nevetséges. Egyszerű utcai ruha, hogy az est mennél családiasabb jellegű legyen. Ami pedig a táncot illeti, hiába a táncgyűlölők erőlködéseinek, a tánc a XX. században olyan nagy tért

hódított, hogy ha ebben az arányban halad tovább, nemsokára az étkezéssel majdnem egyenrangú szükséglet lesz. Reggel, délbe, este — tánc.

Mert a tánc ma, a XX. században, akár-mennyire is modernnek nevezhető, nem az érzékiségre megy. Hiszen jóformán kis területen, helyhez kötve mozog, tehát testmozgás, test-edzés és ennek keretében egy pár órai jó szórakozást jelent.

Ugy van a fiatalság ezzel, mint az istállóban tartott csikó, a szérüskertbe való kieresztéssel. Ugrál, szökik egészséges jókedvének érzetében.

Az első est most szombaton, azaz 10-én lesz, melyen, remélve, a modern társadalomhoz tartozók, teljes számban jelen lesznek.

A ditrói Ipartestület műsoros estélye.

Folyó hó 6-án este a ditrói községi háza termében az Ipartestület egy testületi székház felépítése céljára nagyszabású, műsorral egybekötött estélyt rendezett.

A ditrói Ipartestület vezetősége, élükön Császár István elnökkel fogott hozzá a több évtizedes multu Ipartestület működésének felújításához és intezivebbé tételéhez. E célból lelkes tagokat toborozott egy dalárda összehozására, amely dalárda pompás énekszamaival vezette be az estét.

Az est megnyitóját László István róm. kath. kántor mondta. Lendületes beszéddel mutatott rá, hogy egy Ipartestületnek milyen nagyfontosságú a saját székházának létesítése, mely összekapcsolja, mint egy családdá egyesíti az iparosságot.

Az iparosság, melynek első mestere maga szent József volt, mint ács, aki nemcsak mesterségét folytatta, hanem apjává lett a leghatalmasabb szellemi jónak, világmegváltó eszmének, épp így kell saját mestersége mellett a szellemiekben is részt vegyen.

Megnyitó után az új dalárda következett László karnagy vezetésével. A négy hetes dalárda rövid gyakorlat után a lehető legjobbat nyújtotta, mi remélni engedi a további meg-erősödésüket és kifejlődésüket.

Ferenczy Imre Szondi két apródját szavalta igen hatásosan, mély átérzéssel.

Ezután következett a dr. Puskás Levente által irt „A vádlott” című 2 felvonásos vígjáték. A pompás készséggel megírt szindarab rövid tartalma a következő:

Dr. Rohonezy ügyvédnek van egy őstipusu jelöltje, Gömböczy, aki bár szereti gazdáját, minden ügyébe belát és kénytelen-kelletlen be van avatva.

Az ügyvéd, csinos felesége mellett, kikapós életet él; mulat és egy bartáncosnőnek udvarol, melyről sejtelve van a feleségének is.

Mint ügyvéd, egy gonosztevőnek vállalta a védelmét.

Közben Rohonezy felesége elment és távolléte alatt megérkezett a táncosnő az irodába, ahol szerelmes szavak közben egy veres autó s más egyéb ékszer és bunda erejéig akarta barátját megpumpolni.

Eközben megjött a feleség váratlanul, amelyet Gömböczy gyorsan jelentett az ügyvédnek s hogy Rohonezy felesége előtt leplezze a veszedelmet, a táncosnőt adta ki az asszony előtt vádlottnak.

Az asszony csodálkozott, hogy egy nő a vádlott gonosztevő.

Közben csenget a telefon, az ügyvéd helyett felesége veszi a kagylót kezébe és hallja, hogy az ügyész kéri a férjét, siessen oda, mert védenie óhajt beszélni vele.

Az asszony előtt egyszerre világos lesz

JANCSÓ és MIKLÓS

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós. Főtér, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

cement, stokaturnád és kátránypapír
állandóan raktáron.

minden és azzal távozik, hogy beadja a válpert ura ellen.

Természetes, hogy az ügyvéd és táncosnő örülnek, hogy a hites feleség eltűnik a láthatárról.

Ez volna a darab váza, amelyet Puskás pompás részletekkel színezett ki, úgy, hogy díszére válhatna bármely írónak.

Dr. Rohonezyt Puskás, a szerző játszta, felesége Dán Mózesné volt, a bojtár Dán Mózes és a nagystilű kokott alakítását Puskás Erzsike adta oly kiváló színészi tudással, hogy az a műkedvelőktől tökéletesen váratlan volt.

A közönség az előadás alatt a görcsös kacagástól alig tudott szabadulni, ami a legjobb elismerés úgy a szerzőnek, mint a színészeknek.

A dalárda egy újabb száma után Fried gyógyszerész adott elő helyi vonatkozású aktuális kuplékat, melyeket a tapsra alig győzött ismételni.

HIREK.

— **Halálozás.** Özv. Málnásy Antalné szül. Bogdán Julianna életének 71-dik évében hosszúságos, de mindig keresztényi türelemmel viselt szenvedés után folyó hó 6-án d. e. 10 órakor meghalt. Földi maradványait f. hó 8-án d. u. 4 órakor helyezték az örmény temetőbe örök nyugalomra. Emléke legyen áldott.

— **Állatkiállítás városunkban.** Csikvármegye Gyergyóvidékének gazdasági Egyesülete folyó hó 25-én, vasárnap délelőtti díjazással egybekötött állatkiállítást rendez. Délután az „Agrifera” Fordson traktorai lesznek gyakorlatban bemutatva, mely sok tanulsággal szolgálhat gazdáinknak. Este, Géczy István „A gyimesi vadvirág” című 1000 forintos pályadíjat nyert népszínműve kerül előadásra a Laurentzy nagyszínházban, melyet a székelyifjúság műkedvelő gárdája ad elő. A darabot Madaras Pista rendezi és az énekszámokat Schuller karnagy tanította be. Az előadás jövedelme a „Kulturház” javára lesz fordítva. Legyünk ott mindnyájan, hogy a Kulturház ne csak papíron írott maradjon.

— **Műkedvelő előadás Tekerőpatakon.** (Tekerőpataki tudósítónktól.) A tekerőpataki ifjúság folyó hó 4. és 5-én színpadi felszerelése javára műkedvelői előadást rendezett, mely alkalommal színrekerült Géczy István „A gyimesi vadvirág” című 3 felvonásos népszínműve. A darab minden egyes szereplőjének játékát helyesítő és a személyek sokasága miatt külön-külön jellemezni szinte lehetetlenség, azonban hogy mindenik a legnagyobb közvetlenséggel és készséggel játszotta meg a maga szerepét, azt megmutatta az elért szép anyagi, de különösen a még szebb erkölcsi siker. Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy az egyes szereplők a felvonások alatt nagyon sok tapsot kaptak és visszahívásban részesültek. Aztán meg a műpártoló közönség is mindkét este annyi volt, hogy a különben meglehetősen nagyterem nem bírta befogadni, s így igen sokan voltak olyanok, kik nem élvezhették végig a különben nagyon szép darabot. Ez alkalommal felülfizettek: Páll Lajos közb. elnök: 100 L., Benedek István földb. (Ditró) 100 L., Kósa Bertalan gyártulajdonos: 50 L., György János: 30 L., Bence Ágoston gondnok, Barabás József és Orbán József 20—20 L., melyért fogadják az ifjúság hálás köszönetét. A rendezőség egyúttal hálás köszönetet, mond elsősorban a műpártoló közönségnek s azután Dr. Péterffy Lőrinc esperes, Páll Lajos birtokossági elnök és Tódor János községi bírónak azért, hogy szívesek voltak az iskolát, birtokossági és községi termeteket a színtársulat rendelkezésére bocsátani.

— **Szász Ilona és Dr. Ferenczy Gyula művészestje Gyergyószentmiklóson.** Ez a messzi országhatárokon túl is jól ismert és ünnepezt művészpár jelenleg a Székelyföldön tartja estélyeit zsufolt házak előtt. Nálunk április hó 10-én, szombaton fogják egyetlen estélyüket megtartani a Laurentzy termében. Hisszük, hogy ezt a kivételes alkalmat nem fogja elszalasztani senki, aki a szép iránt csak egy kissé is érdeklődik.

— **A bukaresti állami kir. Opera folyó hó 18. és 19-én a Laurentzy színház termében operaelőadást tart.** Színrekerül Tosca és Rigoletto. Felhívjuk Gyergyó közönségének figyelmét erre a szokatlan nagy eseményre és arra, hogy 56 operatag fog ez alkalommal Gyergyószentmiklóstra érkezni és az előadásokat a saját zenekar fogja kísélni. Hogy a bukaresti operatársulat hogy fogja a helyi színpadi technika nehézségeit leküzdeni, erre kíváncsiak vagyunk. Bővebb részletekkel jövő számunkban szolgálunk.

* **Eladó:** egy majdnem teljesen új, használt félfedelű, olajtengelyű fekete koei Szezákféle gyártmány) Cim a szerkesztőségben.

* **Eladó** 55 ezer darab téglabíró gyár, darabja 1 lei 50 bani ért. Értekezni a kiadóhivatalban.

* **Fehérnemű és felsőruhavarrást jutányos áron vállalom.** Cim: a kiadóba, Ciffra-féle ház emeletén.

* **Tartós, nem kényes és díszes** a kelimunka. Előrajzoltathat Foris Jenőnél. Róm. kath. plébánia udvarán.

* **Gyergyó gazdaközönségének figyelmébe.** Matta Lajos, gyergyószentmiklósi lakos, hogy a földművelését minél intenzívebben elősegítse, szántásra különösen alkalmas Traktort hozott. Felhívja a gyergyói gazdákat, vegyék igénybe a tavaszi szántáshoz Traktort, mert az így eszközölt bérszántás sokkal olcsóbb és előnyösebb az, hogy a föld jobban lesz művelve.

Traktora naponként legalább 3 hold földet bír felszántani. Mai nappal a Márton Lajos vasutmenti birtokán megkezdte a bérszántást, ahol a tisztelt gazdaközönség meggyőződhetik a Traktor teljesítményéről és előnyéről.

MŰVÉSZET.

Kozma Géza csellóművészhangversenye.

Folyó hó 6-án az Uránia kedves, intímebb célra valóban alkalmas termében tartotta meg Kozma Géza csellóművész, a marosvásárhelyi zenekonzervatórium tanára hangversenyét Láni Oszkár zeneszerző és Hann Konrádné hangverseny énekesnő közreműködésével.

Ugy Kozma Géza, mint Hann Konrádné a legkérettebbet nyújtották; művészetükről csak az elragadtatás hangján beszélhetünk. Sajnos, ilyen műveltségben ritkán van Gyergyószentmiklósnak része.

Az az interpretálás, mellyel Kozma csellóján életrekelte a nagy zeneköltők műveit, az a virtuozitás, mellyel legyőzi a nehézségeket, a legjobbak sorába emeli. Fiatalsága pedig reményt nyújt arra, hogy mihamarább európai hírnévre tegyen szert.

Hann Konrádné mélyen esengő tiszta hangjával ragadta el a kevés számú, valóban művelőkre kiválasztott közönséget.

Ez azonban nagy hiba, hogy egy ekkora városban százezrekre rugó anyagi jólétben dúlakodó intelligencia esetről esetre így teszi lehetővé a komoly művészi élvezetek alkalmait, magatartásával mintegy elijesztve a körutjukban erre tévedt, vagy sokszor baráti ismeretség útján nagynehezen ide invitált nagynevű művészeket.

Valami átok leng Gyergyószentmiklós intelligens társadalmát felett, mely élesíti a szeretetlenséget egymás és a művészi szép iránt s ezzel olyan provinciálisá vályesíti városunkat, hol a bogáncsnál egyébb nem teremhet.

Kicsi, nagyon kicsi a gyergyói székely város szíve és úgy is érdemli meg az élet szépséges örömeit.

Tib.

Cipészek!

Barna István bőrüzletében

legolcsóbban vásárolhatnak, ahol kész felsőrészek kaphatók

és mérték szerint is megrendelhetők. Talpak és mindenféle bőrkülönlegességek nagy választékban.

GAZDÁK ROVATA

Rovatvezető: Kertész Béla.

Az agrárreform végrehajtásának következményei az erdélyi birtokviszonyokra.

A. Nasta földművelésügyi vezérigazgató a „Virta Agricolă” c. gazdasági havi folyóiratban közli az agrárreform végrehajtása után előállított földbirtokmegosztási adatokat az egész ország területére s külön a csatolt területekre nézve is. Ezen adatokból csak Erdélyre vonatkozó számokat ragadjuk ki, hogy fogalmat nyújtsunk olvasóinknak arról, hogy minő következményekkel járt az agrárreform végrehajtása Erdélyben a birtokmegosztási viszonyokat illetően. Eszerint a kisajátítás előtt Erdélyben a következő birtokmegosztás volt: A 7,441,312 ha. művelés alatt álló birtok 34%-a a 10—100 ha.-ig terjedő földbirtokokra, 29%-a a 10—100 ha.-ig terjedő földbirtokokra és 37%-a a 100 ha.-on felüli földbirtokokra esett s összesen 961,936 birtokos között oszlott meg, akiknek 87,6%-a a 10 h.-ig terjedő birtokokból, 11,8%-a a 10—100 ha.-ig terjedő birtokokból és 0,6%-a a 100 ha.-on felüli birtokokból állott.

Ezen helyzet az agrárreform végrehajtása után a következőképp módosult: a 7,441,312 ha. összterület 55,5%-a átalakult 0—10 ha.-ig terjedő birtokká, 29%-a 10—100 ha.-ig terjedő birtok maradt és csak 15,5%-a maradt meg 100 ha.-on felüli birtoknak. Ezen adatokból látszik tehát, hogy a 0—10 ha.-ig terjedő kisbirtokok területe a kisajátítás után 34%-ról 55,5%-ra emelkedett, a 10—100 ha.-ig terjedő birtokok területe változatlan maradt, míg a 100 ha.-on felüli birtokok területe 37%-ról 15,5%-ra csökkent.

Az Erdélyben kisajátított birtokok összterülete 1,598,447 ha., amely az állami tartálékba meghagyott területek leszámítása után 530,694 igényjogosult között volna kiosztandó, azonban a mai napig a technikai munkálatok végrehajtásának késése miatt csak 344,973 igényjogosult lett végleges birtokba helyezve. — S mi következik a közölt adatokból?

A régi fogalmaink szerinti 1000 k. holdon felüli nagybirtok teljesen eltűnt; a 100 ha.-on felüli középbirtok területe Erdély összes művelés alatt területének csak 15,5%-át teszi ki, míg ezzel szemben a 0—100 ha.-ig terjedő kisbirtokok területe az összterület 84,5%-át teszi ki. Ezen új birtokmegosztás talán ideálisnak volna mondható nemzetgazdasági szempontból, fejlett mezőgazdasági kultúrával és megfelelő tőkével rendelkező földbirtokos osztályt feltételezve, azonban ép ott van a baj, hogy az agrárreform után földhöz juttatott új birtokos osztály sem megfelelő mezőgazdasági kultúrával, sem tőkével nem rendelkezik s ennek törvényszerű következménye a termelés csökkenése s az állattenyésztés fokozatos visszafejlődése. — S itt felvetődik a kérdés önként, hogyan lehetne és kellene kiküszöbölni ezen új birtokhelyzet folytán előállott bajokat s mi volna a teendő az ujonnan létesített kisbirtokok termelési képességének fokozását illetően és hogyan lehetne a kisbirtokokra a termelést minél intenzívebbé és okszerűbbé tenni?

Nézetünk szerint e kérdés megoldására csak egy alkalmas mód kínálkozik: a *falusi termelő szövetkezetek és népbankok létesítése által az állam hathatós anyagi és erkölcsi támogatása mellett.* E kérdés jelentőségét a jövő számban fogjuk bővebben ismertetni.

— **A gyergyószentmiklósi tejszövetkezet ügye** jelentős lépéssel haladt előre a gazdasági egyesület által folyó hó 5-én tartott értekezleten. Az egyesület vezetőse végleg elhatározta, hogy a tejszövetkezetet szövetkezeti és nem részvénytársági alapon fogja felállítani s e célból mindlást fel is hívta a jelenlevőket a szövetkezeti üzletrészek jegyzésére. A felhívásnak nem várt eredménye lett amennyiben a jelenlevők áthátva az ügy jelentőségétől és a várható eredmények 360 üzletrészt jegyeztek a 100 L. összesen 36,000— Lei értékben. E szép eredmény szolgáljon buzdításul Gyergyószentmiklós és vidéke gazdaközönségének s siessen mindenki saját érdekében a gyergyószentmiklósi tejszövetkezet zászlója alá, hogy minél rövidebb idő alatt megvalósítható legyen a Csikvármegyében egyedüli tejszövetkezet felállítása s hogy annak áldásos közgazdasági jelentőségét érezze minden tehéntartó gazda kivétel nélkül. Reméljük, hogy a Gazdasági Egyesület felhívása a gazdaközönség minél szélesebb rétegeiben visszhangra fog találni s még a tavasz folyamán felállítható lesz a gyergyószentmiklósi tejszövetkezet az összes gyergyószentmiklósi gazdák részvételével.

Keresünk azonnali belépésre
vaslábi 2 keretes fűrészhöz a szak-
mában jártas
anyagtéri felügyelőt
kit fuvarlevelek megírásához, terme-
lés összevonásához is használni lehet.
Románul és németül tudó előnyben
részesül. Fizetés két heti próbaidő ki-
kötése mellett havi 4000 lei, lakás, fű-
tés, világítás. Főfeltétel a szakmában
való otthonosság. Ideutazási költség
csak előzetes hozzájárulásunk esetén
térítették meg.

OFA Vasláb

Kiadó lapfajtájados : Puskás J. István.
Minden cikkért írója felel.

Tordai portland cement

raktárról kaphatók.

Megrendelések a

Gyergyói Bank és Takarékpénztárnál
eszközölhetők.

A esikgyergyói kli-
mának legmegfele-
lőbb

gyümölcsoltványok
kaphatók igen jutá-
nyos áron

Tóthfalusi és Társai
gyümölcsfaiskájában
Tárgu-Mures —
Marosvásárhely.

Kérjünk árjegyzéket.

4-2

Klott, kazsmir és selyem paplanok,

női és férfi divatszövedek,

selymek, szőnyegek, vásznak,
rövid, kötött és kézműárak,
kézimunka-anyagok,

D. M. C. árak, butorszövedek,
ágy garnitúrák, szövő fonalak
és fejtők nagy választékban

Zárug Testvérek

női és férfidivat üzletében
GHEORGHENI, Főter.

Megérkeztek a legújabb típusu

**MÁV
V**

cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozna
magát, tekintse meg azokat.

Kivánatra Fordson traktorral, petro-
leum vagy nyersolaj lokomobilokkal
párosítom.

Bartha Árpád

géposztálya
Sepsiszentgyörgy — Sf. Gheorghe.

Importált
takarmányrépamag
gazdasági és kertimag
lóhere és lucernamag

állandóan raktáron

Bartha Árpád

géposztálya

Sepsiszentgyörgy — Sf. Gheorghe.

Merza és Bocsáneci

Gheorgheni-Gyergyószentmiklós.

Magazin de modă bărbă-
tească și de mode de dame.

Női- és férfidivat üzlete.

Fondat 1850

Alapítva 1850

Hölgyek figyelmébe!

Selyem, szallag és szalma

KALAPOK

virágok, szallagok és mindenféle
diszek, alakítások, szalma átvar-
rás és festés legolesőbb árban

I. SÁNDOR IRÉN

női divat kalap szalon. — Járásbírással szemben

Gyári lerakat.

Eladó 30 lóerős üzemképes

Félstabil gőzgép Eszterer
gyártmányu változtatható
ezpanzióju, hengertolyat-
tus vezérművel, kihuzható
forresövekkal, fűrészpör-
tüzelési berendezéssel, gőz-
tulhevitővel és tápvizme-
legítővel 12 m/mag. vas
bádoggémennyel. o o o

Érdeklődők forduljanak a

Gyergyói Bank és Takarékpénztárhoz
Gyergyószentmiklós.

SZESZ

és mindenféle likör **Halásznál,**
a legolesőbb napi-
áron **szerezhető be** helyi szeszgyár.

Állandó nagy raktárkészlet.

A tavaszi összes uj-
donságok megérkeztek

Málnásy

férfi- és női
divatüzletébe.

Állandó nagy raktar, dus választék.

Berecz Márton

vasüzletében kapható:

mindenféle gazdasági cikk, épület és butorvasalás,
ekék, csákányok, fejszék, kályhák és minden vas-
szakmába vágó áruk. Állandó nagy raktárkészlet.
A legolesőbb napiárak.

Kolozsvári

**Takarékpénztár és
Hitelbank r.-társ.**

CLUJ, Piata Unirii 7.

Saját tőkée: 50 millió Lei.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton,
Gyulafehérvár és Marosvásár-
hely. Affiliált intézetei: Torda-
Aranyos Vármegyei Takarékp.
r.-t Torda. Udvarhelymegyei
Takarékpénztár R.-t. Székely-
udvarhely. Alsófehérvármegyei
Gazdasági Bank és Takarékpénz-
tár R.-t. Nagyenyed. Szászrégen-
vidéki Takarékpénztár R.-t.
Reghinul-Sásese.

Áruraktárai a vasut mellett.
Mindenféle bankszerű ügy-
letet előnyösen végez.
Engedélyezett devizahely.

**Sack-ekék,
boronák, vetőgépek,
Fordson-traktorok,**

Lófogatós kapálók magas töltöge-
tővel és mindennemű mezőgaz-
dasági gépek nagyraktára.
Szükség esetén kérjen ajánlatot

BARTHA ÁRPÁD

géposztálya

Sepsiszentgyörgy-Sf. Gheorghe.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

marosvásárhelyi fiókinézet

TRG.-MURES

Foglalkozik a bankügyletek minden ágával.

Ágoston Ágoston

Esomafalva

vas, fűszer, porcellán, divatárú
és singes kereskedése
Liszi termény nagyraktár.